

امکان همزیستی سنتهای دینی و دستاوردهای مدرن / حفظ سنتهای گذشته به مثابه امنیت انسانی

عضو آکادمی هنر و علوم آمریکا و استاد فلسفه دانشگاه استنفورد با اشاره به اینکه منطقاً امکان همزیستی میان سنتهای دینی و دستاوردهای مدرن وجود دارد...

عضو آکادمی هنر و علوم آمریکا و استاد فلسفه دانشگاه استنفورد با اشاره به اینکه منطقاً امکان همزیستی میان سنتهای دینی و دستاوردهای مدرن وجود دارد گفت: زندگی بهتر زیستن در دنیایی است که دین و سنتها وجود دارند و دستاوردهای مدرن نیز حضور داشته باشند. به گزارش خبرنگار مهر، امروزه تعریف از امنیت از حیث مرجع امنیت و موضوع امنیت دچار تحول شده است. اگر در دوران جنگ سرد امنیت به موضوع نظامی می پرداخت و هدف مرجع آن دولت بود امروزه امنیت طیف وسیعی از موضوعات از محیط زیست گرفته تا مسائل اجتماعی و اقتصادی را مورد توجه دارد و هدف مرجع آن انسان است.

در اسناد سازمان ملل از بین رفتن ارزشها و سنتهای گذشته به عنوان تهدیدی علیه امنیت انسانی و جامعه بشریت یاد شده است که نشان از اهمیت حفظ ارزشها و سنتهای گذشته و انتقال به نسلهای آینده دارد.

پروفسور آلن وود استاد فلسفه دانشگاه استنفورد و عضو آکادمی هنر و علوم آمریکا در خصوص این موضوع به خبرنگار مهر گفت: در وهله اول مایل هستم که در مورد تفاوت برخی سنتها و ارزشهای منفی با سنتهای مثبت صحبت کنم.

وی در ادامه افزود: ابتدا باید مشخص کرد چه ارزشها و سنتهایی از گذشته وجود دارند که باید آنها را حفظ کرد. باید توجه داشت که سنتهایی در هر جامعه و مربوط به گذشته وجود دارند که چیزی جز جهل و نادانی و غفلت نیستند.

مؤلف "اندیشه اخلاقی هگل" تأکید کرد: چنین سنتهایی را باید به کناری نهاد و نباید دوباره آنها را تکرار کرد. در هر فرهنگی پرسش بنیادی و اساسی این است که چه سنتهایی ارزشمند هستند و باید آنها را حفظ یا اصلاح کرد و یا از نادیده گرفت و تکرار نکرد.

کانت شناس معاصر تصریح کرد: هر فرهنگی با این پرسش مواجه است و یکی از راههای مذکور در مواجهه با سنتها را باید انتخاب کند. نکته مهمی که درباره سنتها وجود دارد این است که نگاه به آن باید منصفانه و انتقادی باشد.

وی در ادامه یادآور شد: با عقل و منطق باید به آنها نگریم و اگر عقلانی باشند آنها را حفظ کرد اما اگر متحجرانه باشند باید به آنها پشت کرد.

آلن وود در ادامه تأکید کرد: ارزیابی در مورد سنتهای نادرست باید مورد توجه جدی باشد و نباید این ارزیابی را به زمان دیگری مؤکول کرد.

مؤلف "کارل مارکس" یادآور شد: سنتهای نادرست و غیر عقلانی تهدیدی برای آگاهی و معرفت بشر از یک سو و عدالت اجتماعی از سوی دیگر است.

وی تصریح کرد: دین یکی از محملهایی است که بر سنتها و ارزشها تأکید دارد. این تأکید از سوی رویکرد مدرن مورد رد قرار گرفت.

مؤلف "اندیشه اخلاقی کانت" در ادامه تصریح کرد: در واقع مدرنیته و عقل مدرن با سنتها مقابله کرد و به اسم علم و عقلانیت با هر گونه دینی مقابله کرد.

وی یادآور شد: به نظر من هم باید دستاوردهای مدرن را مد نظر داشت و هم سنتهای عقلانی دین را. اگر سنتی وجود دارد که محل اشکال است با رویکرد انتقادی و اصلاحی می توان آنرا اصلاح کرد.

استاد دانشگاه استنفورد افزود: برخی فیلسوفان سعی داشتند تا دین را به گونه ای تعدیل کنند که بتواند با دستاوردهای مدرن سازگاری داشته باشد. یعنی بر این اعتقاد بودند که سنتهای دینی باید خود را با دستاوردهای مدرن تطبیق دهد.

عضو آکادمی هنر و علوم امریکا تأکید کرد: منطقاً چنین چیزی امکان پذیر است. فیلسوفانی چون کانت، فیخته و هگل چنین تفکری داشتند. اما امروزه افراد کمی دنبال تفکرات این فیلسوفان را می گیرند.

وی افزود: بنیادگرایان و عقلگرایان سکولار یکدیگر را برنمی تابند در صدد حذف آرای یکدیگر هستند. برخی معتقدند که دو انتخاب بیشتر نداریم یا بنیادگرایی دینی یا عقلگرایی سکولار.

استاد فلسفه دانشگاه استنفورد در پایان تصریح کرد: اما زندگی بهتر زیستن در دنیایی است که دین و سنتها وجود دارند و دستاوردهای مدرن نیز حضور داشته باشند.

آلن وود استاد فلسفه در دانشگاه استنفورد است. او در دانشگاه‌هایی چون کرنل، آکسفورد، میشیگان و بیل تدریس کرده است. از وود کتابها و مقالات زیادی در حوزه فلسفه و اخلاق به چاپ رسیده است. "دین اخلاقی کانت"، "الهیات عقلانی کانت"، "کارل مارکس"، "اندیشه اخلاق هگل" و "اندیشه اخلاقی کانت" از جمله آثار او به شمار می‌روند. "وود" از کانت شناسان برجسته معاصر است و کتابها و آرای او در مورد کانت حائز اهمیت فراوانی است. از آلن وود آثاری چون کارل مارکس به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده است.

.....

گفتگو از جواد حیران نیا